

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvordan havmiljøet konkret vil opleve forbedringer som følge af, at ministeren har udtalt, at ministeren ikke vil i forbryderalbummet over ministre, der svigter havmiljøet? Der henvises til artiklen ”Miljøminister Magnus Heunicke vil huskes som den, der reddede vandet. Men tør vi tro på ham?”, Politiken.dk, den 23. august 2023. Og kan ministeren oplyse, om regeringen er villig til at erkende, at havmiljøet er så truet, at det må have 1. prioritet og derfor gennemføre initiativer med trawlfrie zoner i Bælthavet, Kattegat og Nordsøen, implementere yderligere begrænsninger af kvælstofudledning fra landbruget og stoppe projekter, der har en klar negativ indvirkning på havmiljøet?

(Peder Hvelplund, EL).

Og

Hvordan vil regeringen imødegå den stigende belastning af havmiljøet og vende udviklingen til forbedringer inden 2030?

(Marianne Bigum, SF).

Svar

Tilstanden i de danske havområder er dårlig. Vi ved det fra det nationale overvågningsprogram, NOVANA. Vi ved det fra iltsvindsrapporterne. Vi ved det fra de regionale tilstandsvurderinger af Østersøen og Nordsøen. Al viden peger i samme retning. Vi har denne sommer oplevet det værste iltsvind i 20 år.

Jeg er enig i den beskrivelse og det skyldes et svigt over flere årtier. Vi har ikke gjort nok for at passe på havmiljøet i Danmark gennem lang tid nu.

Der er behov for handling og det deler jeg op i tre hovedkategorier: For det første genskaber vi landskabets naturlige evne til at tilbageholde kvælstof.

Landskabet kan ikke følge med hvilket resulterer i, at kvælstof ender i vores fjorde. For det andet stiller vi større krav til landbruget. For det tredje er vi i gang med at hjælpe den naturlige genopretning på vej i havet og i fjordene. Det gør vi med konkrete genopretningsprojekter til vands. De tre ting skal ikke vente på hinanden, men skal alle i gang.

Ifølge eksperterne er udledning af næringsstoffer fra landbruget hovedårsagen til den dårlige tilstand i fjorde og kystvande omkring Danmark. Derfor har et bredt flertal her i Folketinget indgået en aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Den er vi i fuld gang med at implementere.

Vi skal genskabe landskabets naturlige evne til at tilbageholde kvælstof. For at undgå, at kvælstof vaskes ud i miljøet i store mængder, opkøber vi lavbundslande eller giver landmænd tilskud til at begrænse deres landbrugsdrift. Så der er forskellige muligheder.

Alene siden sommerferien er der åbnet for puljer med mere end 1 mia. kr. Det er tilskudsordninger, der finansierer ansøgninger om vådområder, skovrejsning, minivådområder og lavbundsprojekter. Ordningerne åbnede i august og september, og der er stadig åbent for ansøgninger. Der skal indgås mange aftaler om udtagning af lavbundsland, skovrejsning og vådområder, der bidrager til et bedre vandmiljø. Senest har vi den 2. oktober åbnet for en ny pulje på 600 mio. kr. til klima-lavbundsprojekter. Heldigvis er det jo sådan, at klima og miljøproblematikken her går hånd i hånd. Lavbundsprojekterne er positive for det ene såvel som for det andet. Og der er allerede kommet 11 ansøgninger om udtagning af omkring 500 hektar ved Vejen, Kolding og Næstved.

Vi skal nå målene i landbrugsaftalen. Så hvis vi ikke kommer i mål med de reduktioner, der skal nås med frivillige projekter, så har vi også aftalt en miljøgaranti. Så der kommer mere regulering, hvis det er nødvendigt.

Vi stiller i dag krav til landbruget. Indsatsen skal skrues op. Vi har aftalt at genbesøge landbrugsaftalen, og der skal vi finde vejen frem mod bedre forudsætninger for, at livet kan vende tilbage i fjordene og kystvandene i hele Danmark.

Det kan være med mere regulering af, hvordan landbrugeren dyrker. Eksempelvis udlægning af flere efterafgrøder, som kan optage kvælstof. En klar forbedring i vandområdeplan tre er at vi ser på de enkelte oplande og kvælstofreduktioner der er behov for lokalt.

Jeg kommer selv til at følge fremdriften i alle indsatserne meget tæt, og jeg vil lægge mange kræfter i, så vi får handlet på det, hvis det viser sig at gå for langsomt.

Så der er en landbrugsaftale, hvor der er taget nogle initiativer. Men det er tydeligt, det ikke er nok. Derfor er vi i gang med at overveje, hvad der er behov for af yderligere tiltag. Vi skal efterleve vandrammedirektivet.

Det åbne hav

Vandområdeplaner og landbrugsaftalen har bl.a. fokus på fjorde og kystvande. Men for vores havområder er der også besluttet en række nye initiativer.

For vi er nødt til at hjælpe med genopretningen af ødelagt natur i havet. Regeringen og aftalepartierne bag Grøn Fond har afsat 500 millioner kroner til en Havnaturfond, der blandt andet skal genoprette havnatur og biodiversitet, men også sikre en balance mellem havnaturen og udbygningen af vindenergi på havet.

Der genetableres lige nu stenrev mange steder i landet, og næste år forventer vi at kunne etablere nye stenrev ved Tårbæk Rev, Gilleleje, Nivå og Køge Bugt. Der er også stenrev på vej i Kattegat og Lillebælt. Og vi kommer til at lave

marine naturnationalparker til havs. Stenrev er hjemsted for mange arter og vigtige opvækstområder for fiskeyngel. Men genopretning kan ikke stå alene.

Vi indgik i juni en aftale om Danmarks havplan med alle Folketingets partier. Her har vi aftalt at udpege seks procent af de danske havarealer til strengt beskyttet natur. Det øges til 10 procent i 2030.

Selv med de nye beskyttede havområder vil fiskeriet i de danske farvande fortsat være ganske intenst. Vi har områder i Danmark, der mange gange om året bliver udsat for store, tunge trawl, der slæbes hen over bunden. Det er en praksis, der går hårdt ud over havbunden og de fisk og dyr, der lever der.

Med aftalen om havplanen har vi allerede forbudt fiskeri med bundslæbende redskaber i tre områder. Senere på efteråret får vi Fiskerikommisionens anbefalinger til, hvordan vi gør fiskeriet bæredygtigt og samtidigt passer på vores havmiljø. Der er behov for en langsigtet løsning.

Der spørges ind til eventuelt kommende anlægsprojekter på havet. Her er det selvfølgelig helt afgørende, at miljøkonsekvenser for havet belyses grundigt, inden det eventuelt besluttes at sætte projekterne i gang. Og i den forbindelse vil jeg gerne have lov at understrege, at alle projekter skal leve op til direktivkrav på natur- og miljøområdet.

Afrunding

At tilstanden i det danske havmiljø er dårlig, er der ingen i tvivl om. Både i de indre fjorde, i vores kystvande og ude i det åbne hav.

Vi er i gang, men vi skal gøre mere. Alle værktøjer skal tages i brug. Med landbrugsaftalen og vandplanerne genskaber vi for det første landskabets naturlige evne til at tilbageholde kvælstof. For det andet stiller vi større krav til landbruget. Vi har selvfølgelig fokus på at implementere det, der allerede er aftalt, men vi har også genbesøget foran os.

Desværre findes der ikke nogen hurtige løsninger. At vende udviklingen og genskabe et sundt havmiljø bliver et langt sejt træk.

Tak for ordet.